Organ Komiteti markaziji partijaji komunistiji (b) Uzbekiston

Орган Центрального комитета коммунистической партии (б)Узбекистана

На местно-еврейском языке

Proletarhoji tamomi dunjo, jak şaveton!

BAJROQI MIHNAT

MART
16
Seşanbe
soli 1937
№ 57 (1828)

Ba sajlovhoji Soveti Əoliji SSSR, ki on az rūji sistemaji navi sajlovkuni meguzarad, tajori didani taşkilothoji partijagi va ba on muvofiq az nav soxtani kori partijagiju-sijosi

Dokladi rafiq ŻDANŪV dar plenumi TsK VKP(b) 26-umi fevrali soli 1937-um

Gardiş dar zindagoniji sijosiji mamlakat va vazifahoji mo

Rafiqho, ba munosibati Konstitutsijaji navi SSSR-ro qanul kardan, dar peşi mo sajlovhoji Soveti Əoliji SSSR va sovethoji deputatahoji mihnatkaşhoro az şolo to pojon az rūji sistemaji navi sajlovkuni guzarondan istodast. Dar peşi partijaji mo vazifaji ba sajlovho tajori didan meistad.

Xarakteri in tajorigari, haçmi on, masʒasi on va aznavsoziji kori partijagiji ba on vobasta budagiro cuniji aznavsozihoji az Konstitutsijaji nav saroji zindagoniji sijosiji mamlakati mo ba vuçud meomadagi, musajan mekunand.

Konstitutsijaji navro çori kardan dar zindagoniji sijosiji mamlakat gardiş meşoşad. Vuçudi in gardiş şorat az inast, ki ba masʒoji saroji sajlovhoji na mukamal sarosar sadagi dar sovetho sajlovhoji sarosar, saçoji sajlovhoji serdaraça—sajlovhoji tūpa-tūqri va saçoji sajlovhoji kusoda—sajlovhoji pūşidaro çori kardan, sistemaji sajlovkuniro noz insuna demokrati karda gʒvad.

Konstitutsijaji navro çori kardan barcitūr hadmonihoji to, ba alvaqt saroji az huquq mahrumho mavçud nadagiro mepartovad.

Agar peş, to vaqti Konstitutsijaji navro çori kardan, sajlovhoji sovetho nomarosar noşand, amo alvaqt zarurijati ba saromariji sajlovho kadmoni kardan sotil şud va hamaji graʒdanho serosita naholati sajlovhoji tūpa-tūqri guzaronda meşoşad.

Agar peş, az rūji Konstitutsijaji tilhaa, dar vaqti sajlovho avozdihi kaşoda va muvofiqi rūjixat noşad, amo alvaqt, muvofiqi Konstitutsijaji nav, avozdihi dar vaqti sajlovho rusti meşavad va az rūji kandidaturahoji çudogonaji dar okrughoji sajlovi peşnihod karda meşudagi guzaronda meşavad.

Dar oxir, Konstitutsija pursiji ummmikalqi, jaşne referendumro çori mekunad.

In taqirihoji sistemaji sajlovkuni ci maʒno dorand?

Onho maʒnoji kontroli şomaro dar şoxati organhoji soveti zūr kardan va çuvongarjii organhoji sovetiro dar noşati şoma zūr kardan dorand. Sistemaji navi sajlovkuni saloqaji sajlovşudahoji xalqiro ba şomaji sajlovkunandaho mustahkam mekunad. On na kori organhoji sovetiro şehtar kardan, kamşudiho va rajvronkunihoji ijurokratiro az kori taşkilothoji sovetiji mo nest kardan, in kamşudiho noşand, ci xele ki şumoho medoneton, çudo mehmand, sasaneciji zūre meşavad.

Dar natiçaji huquqi sajlovkuniji ummmi, saroşari va tūpa-tūqriro ba dodani avozi rusti çori kardan saolijati sijosiji oşma, na kori ba gʒmdarstvo sardori kardan çalin karda şudani tasaqahoji navi mihnatkaşho noz insuna zūr meşavad. Barcitūri hamin diktaturaji proletariat zijodtar opcil meşavad va, az u meşavad ki, sistemaji zijodtar şorquvati va çamoljat rahnariji gosdarstvoji kardani sinfi rasoçiji meşavad, nazaji diktaturaji proletari vaseo meşavad va asosi on zijodtar mustahkam meşavad.

Leninizm cunin taolim medihad: «Diktaturaji proletariat davrhoji tud, şakilhoji maxsusi xud, usulhoji barcelaji kor dorad. Dar davri canlo graʒdani tarafi şūrigariji diktatori tez va çapm meqaltad... Dar davri sunjodijati sotsializm, saroakseri oromona, taskilotegi, madaniji diktatura, qonunsuroriji inqilosi va digarag tez va çapm meqaltad. Amo in noz heç jak maʒnoje nameşoşad ki tarafi şūrigariji diktatura dar davri sunjodijat qaltid jo qaltida metavonista noşad. Organho zerkuni, armija va taşkilothoji digar alvaqt, dar momenti sunjodijat, dar davri çangi graʒdani şorin, kamcunin şarur hastand. Agar hanun organho mavçud nanoşand, kori asasiji surdani diktatura mumkin nest. Faromūş kardan lozim nest, ki inqilon hole hamegi nas dar jak mamlakat zafar joftagijast. Faromūş kardan lozim nest, ki hanuze davragiriji kapitalisti hast, xatari interventsija ham no hamaji oqusatdagi mavçud meşavad (Stalin, «Ba masalahoji leninizm»).

Baroşari tarafhoji oromona, taşkilotegi va madaniji diktaturaji mo naqaltidani zarurijati tarafhoji zūrigariji onro masalaji kori Buxarin—Rikūvro navakak sançida mahad. Ba diktaturaji sinfi rasoçiji dar ojanda ham muqoseblijati seçiimondahoji sinfhoji murda rafta istodagiro tamoman parokanda kardan va hilaju-najranghoji duzdikunji onhoro pora-pora kardan diktaturaji zūr va qudratdori sinfi rasoçiji doştani mo darkorast.

Sajlovhoji demokratiro guzarondan—kori çudo çidi meşoşad. In saroji partijaji mo ba maʒnoji saloqaji so şoma doştagiju on, korşuhdasuroji va oərūji şajni şoma doştagiji taşkilothoji partijagiji moro sançida suromadan intihoni çudo çidi meşoşad. Guzaronda şudani sajlovho tamoman qun kardani hamaji quvathoji partijaji moro talas mekunad.

Baroji in gardişi dar zindagoniji sijosiji mamlakati mo ba vuçud omadagiro no hamaji jaroqpūşi peşvoz giriftan, partijaji mo noşad ba sardoriji in gardiş istad va dar sajlovhoji organhoji soliji mamlakat roli rahnarikunandagiji xudro ihtijoç kunad.

Ba sajlovhoji organhoji soliji mamlakat sardori kardan va dar in noşat roli rahnarikunandagiji partijaro ihtijoç kardan ci maʒno dorad? Cixel vazifahoro noşad partija hal kunad?

Peş az hama dar nazar doştan darkorast, ki korkunhoji mo sa ahvoli navi muoşjan vo mexurand. Mo sajlovhoro sori aval az rūji sistemaji navi sajlovkuni meguzaronem. Mo dar xususi sajlovhoro az rūji kandidaturahoji çudogona, az rūji printsipi avozdihiji rusti va digarag guzarondan taçrixa nadorem. In saroji taşkilothoji partijagiji mo muskiliji muoşjanro ba vuçud mesijorad.

Dujum, ba gardişi dar zindagoniji sijosiji mamlakati mo ba vuçud omadagi sardori kardan va ba sajlovho rahsari kardan—mukamal saço rasondani sistemaji navi sajlovkuniji Konstitutsija muqarar kardagiro ihtijoç kardan, jaşne printsiphoji huquqi sajlovkuniji umumi, tūpa-tūqri va saroşariro no dodani avozi rusti saço rasondan meşoşad. In maşnoje dorad, ki taşkilothoji partijagiji mo noşad qonuni navi sajlovkuniji moro az harcitūr vajronkunihho cun gavhariki caşm nigahmoni kunand.

Sejum, taşkilothoji partijagiji mo noşad ba gūştini sajlovkuni tajor noşand. Dar vaqti sajlovho ba mo ba tasviqoti duşmani va kandidaturahoji duşman vo xūrdan lozim mesijojad. Haqiqi şudani inxel inkonijat az in dida meşavad, ki holekaj hozir, mahz ba munosibati sajlovhoji dar peş istodagi jakcand ba harakat daromadani çinahoji antisovetiro didan mumkinast. Taşkilothoji partijagiji mo noşad harakathoje, ki çinahoji duşman imkonpajhoji rūjirostiji Konstitutsijaji navi medodagiro fojda nurdani meşavand, no hamaji jaroqpūşi peşvoz giriand.

Modome ki odamhoji mo ba qatlat hastand ya na hujjor şudano lat hastand ya na hujjor şudano sar mekunand, duşmanho holekaj harakat karda, sa sajlovho zūr tajori mesinand.

Corum, sa avozmoniji rūsti va tanhoji az sa avozmoniji rūjirostiho va in farq va muvofiqi rūjixatho no in farq mekunad, ki on çuvongarjii partijaro saroji har kandidaturaji peşnihod karda meşudagi şaland mekunad. Saroji sajlov şudan, kandidathoji ba mo noşad sa sajlovkunandahoji ba mo noşad sa sajlovkunandaho naqz maalum noşad. Sançişi savositaji sa avozmoniji rusti guzaronda meşudagi, sançişi rusti guzaronda çuquri korkunhoji mo rafta-rasidagi çuquri korkunhoji mo meşavad, cunki sa avozmoniji rusti saroji kandidaturahoji az nuqtaji nazari soma norohişmand va nonos sudagiro surovardan, nazar to sa alvaqt, imkonijati zijodtar vaseo medihad. Inro ravşan fahmida giriftan darkorast.

Pançum, tanisati zararnoki dar naşze korkunhoji partijagi va sovetiji mo mavçud sudagiro sartaraf kardan darkorast, ki onho estiroriji xalqro sa tegini giriftan mumkinast va so qarsakzaniho, az sasani xizmathoji peştara, sa xona ovarda dodani mandathoji deputati intizor şuda istoda tinçakak xoş raftan mumkinast guftа fikr mekunand. Estimorito tegin giriftani şudan,—dar vaqti sa avozmoniji rusti mujasar nameşavad.

Mo dar taşkilothoji partijagi va soveti korkunhoji sisjore dorem, ki onho vazifaji mo naodi sa sovet sajlov şudan tamom şuda nad guftа hisos mekunand. Dar in noşat sa plenumhoji sovetho, grupahoji deputati va sektsijahoji sovethoji mo davomat nakardani miqdori nisjori korkunhoji çuvongar, az içro kardani voçisijathoji sodiji deputati rū gardondani onho guvohi medihad.

Ba inxel xurofothoji dar tanisati korkunhoji mo mavçud sudagi zarna zadan zarurast, na korkunhoji mo hisi dar peşi sajlovkunandaho çuvongar şudani xudro tarsija dodan darkorast, dar nazar doştan darkorast, ki har sajlovşavanda az tarafi xudi oşma durustak va barçonina dida euromadaju sançida meşavad.

Ba muqoseli hamin xurofotho gūştin giriftanro to momenti sar şudasti sajlovho dermon kardan qalati da mo noşad sa kori taşkilothoji sovetiji mo, saloqaji so oşma dogtagiji onhoro nemaji şehtar kardan, sa kori çuvongarji korkunhoji sovetiji moro dar peşi oşma zūr kardan caspem.

Şigum, holekaj az hozir sa korkunho cunin hisro tarsija dodan darkorast, ki sistemaji navi sajlovkuni dar samalijoti taşkilothoji sovetiji oşkoriji zijodtar vasero çori mekunad va samalijoti onho dar peşi nazari soma meguzarad, çuvongarjii onho dar peşi oşma zijodtar poro meşavad. Bisjor deputathoji sovetho—elenhoji partijaji mo na faqat dar peşi taşkiloti partijagiji xud çuvongar şudan şadat kardin. Bisjor korkunhoji sovetiji az odamhoji sa ajurokratizm maji dorta, sa kori xud kamsudihoji kalon doştagiji mo, sazar sa dar plenumi sovet euromazar sa dar plenumi sovet euromada, xudro tanqid kardan va tanqidda, xudro tanqid kardan va tanqidda somaro şunidan, saroji az kori xud somaro şunidan, saroji az kori xud dar peşi ajuroji partikom, dar davraji tangi sojilagi, dah karat hisoşot dodan tajorand. Ba in xel taçrisaji noçuvorgari oxir monđan darkorast.

Haftum, sa gardişi dar zindagoniji sijosiji mamlakat sa vuçud omadagi sardori kardan va sajlovhoji demokratiro ihtijoç kardan—maʒnoje dorad, ki taşkilothoji partijagiji mo noşad dar xususi tanqid kardan va surovarda şudani kandidaturahoji mo to vaqti şoma az pojon onhoro sa harakat darovardan sasr karda naistoda, sajlov noşad xudaşon, sa dar vaqti avozdihiji rusti fotar raftani onho sasr karda naistoda, sa sardoriji tanqid va surovarda şudani kandidaturahoji noşos istand. Baroşari hamin taşkilothoji partijagiji mo noşad az tanqidi dushmani farq kardani tanqidi düstiro jod girand. Dar mo sisjor vaqtho hamin xel ham meşavad, ki sa az kamsudiho va vajronkunihoji çudogonaji samalijoti organhoji sovetiji mo noroziji kardani mihnatkaşho cun tanqidi duşmani naho dodaju dida suromada meşavad. Tanqidi düstiro, ki on gohho çudo tezu-tund meşavad, az tanqidi duşman farq karda tavonistan az taşkilothoji partijagiji mo daraçaji nalandi tarnijaji partijagiju-sijosi va bujoriji kalonro talas mekunad.

Dar vaqti sajlovhoji nav sa muqoseli kandidathoji mo taşviqot kardani şudani çinahoji duşman mumkinast. Ba korkunhoji mo dar har xel ucastokhoji kori tajorkuni, sunjodijat va digarag nisjor kampanijahoji muşkil guzarondan lozim mesijojad, inxel kampanijaho noşand se zerkuniji muoşjan nameguzarand. In sa fahmiji diktaturaji sinfi rasoçiji medarojad. Mo az in zerkuni dar ojanda ham rū namegardonem, va az in rū gardondan xandaovar meşoşad. Az rūji coq, dar in noşat az poşti korkunhoji mo har citūr kamsudihoro softa surovardan damagogija karda meşavad. Gap az soloji kadrhoji sotsvetsibho, raipolkomihoji mo va digarag on rafta istodast. Taşkilothoji partijagi noşad in odamhoro sa zeri muhofizat girifta tavonand. Inro az nazar monda raftan mumkin nest.

Haştum, masala dar noşati nepartiniho. Agar dar vaqti sajlovhoji nav qalathoji dar taçrinaji kūhnaji sajlovho mavçud sudagiro takror karda şavad, çudo zararnok va xatarnok meşud; on qalatho az in atsorat şudand, ki sa kandidaturahoji nepartini no diqat nazar karda nameşud, sa maqsadi tasiri partijagiro dar sovetho ihtijoç kardan kandidaturahoji nepartini az diqat va dastgirikunji zarurīji az asosheji fahmiji noşsevikji rahnari va saloqaji no oşma doştagiji mo mesuromadagi fojda nameşordand. Dar nazar doreton, ki komunistho dar mamlakati mo 2 million nafar hastand, nepartinitho noşand ejak cand nisjorand. Az in fahmida meşavad, ki mo noşad, agar sa sajlovho sardori kardan mexesta roşem, taxsir va saloqaji so nepartinitho doştagiromro zūr kunem va kandidaturahoji nepartinijagi sajna soma sotinori doştagiro tang nakarda, salke dastgiri kunem.

Başze masalahoji sa rahnari kardan va sa sajlovho tajori didanro taşkil dodan daxl doştagi ana hamin xel hastand. Onho sa tartibi perspektivaji dar ne, salke sa tartibi vazifaji nojevaj, keş soçis mesda nameşodagi va zaruri sa navsat omadagijand.

Sajlovi şudani organhoji partijagiro vajron kardan ba printsiphoji taşkilotiji bolşevizm nameoqunçad

Baroji sa sardoriji sajlovhoji navi to sa oxiraş demokrati istoda tavonistani partija az on ci talas kardа meşavad? Sarthoji asosiji sa gardigi dar zindagoniji sijosiji mamlakat sa vuçud omadagi rahnari kardani partijaro ihtijoç mekardagi cihho hastand?

Baroji in talas karda meşavad, ki xudi partija taçrinaji pajravonaji demokratiro guzarenad, on asosheji tsentralizmi demokratiro, cixele ki inro ustavi partija talas mekunad, to sa oxiraş dar zindagoniji duruni partijagi guzaronad, xudi partija saroji hamaji organhoji partija sajlovi şudanaşon şarojathoji zarurī doşta noşad, tanqid va xudtanqid sa andozaji mukamal taraqi kunad, çuvongarjii organhoji partijagi dar peşi şomaji partijagi pura noşad va xudi şomaji partijagi mukamal fasol noşad.

Leninizm taolim medihad, ki sarsardoriji fasolijati sinfi rasoçiji sa muneşinati to sa oxiraş guzaronda şudani demokratizmi şoveti mo sa dast darovardagi, kori çidi va kalonast. Baroji fasolijati sinfi rasoçiro naland sardoştan, peş az hama, noşad xudi partija fasol noşad. Dar korast, ki xudi partija sa rahi demokratijaji dururni partiji mubahkam va qatsijas istad, taşkilothoji mo sa kori masalahoji sunjodijati moro sançidan şomaji vaseo partijaji taqdiri partijaji moro eçod karda istodagiro çalş kunand. Be hamin dar şomati naland sardoşta şudani fasolijati sinfi rasoçiji hoçasi gap zadan ham nest. Rafiq Stalin sa moho haminro taolim doda istodast.

Hamaji taşkilothoji partijagiji mo saroji in şarthoro igro kardan holekaj tajorand va onho kori xudro sa asosi demokrati holekaj az nav soxtagijand guftan mumkinast-mi?

Afsūs ki, inro so novariji mukamal guftan mumkin nest.

Fakthoji dar şomati inro so novariji mukamal guftan mumkin naşndanaş guvohi medodagi cihho hastand?

Dar in şomat taçrinaji dar naşze taşkilothoji mavçud sudagi ustavi partija va asosheji demokratizmi duruni partijagiro vajron karda şudanaş guvohi medihad.

In vajronkuniho ar ci sinorat hastand?

Ci xele ki maolumast, ustavi partija şole jak karat sajlov karda şudani komitethoji taşkilothoji ittihodoji, şole jak karat sajlov karda şudani komitethoji şahri va rajoni, jakunim soi jak karat sajlov karda şudani komitethoji onlaiti, muzofoti va komitethoji markaziji kompartijahoji miliro nişon medihad. Ustav ana hamin xel meqūjad.

Agar sa taçrina nigoh kunem, ungoh faktho dar şomati az tarafi sutun jak qator taşkilotho vajron karda şudani in talasi ustav guvohi medihand.

Dar mudati 2—3 soli oxirin sajlovhoji komitethoji onlaiti, muzofoti va TsK kompartijahoji miliji mo, gorkomho, rajkomho va partkomitethoji istidoji az davri sjezdi 17-umi partija noz, jaʒne az davre, ki kampanijaji umumiji sajlovhoji partorganho meguzarad, istuqomat kardа istodin. Ba in, cixele ki mas holekaj gufta gunaştam, muzofotho va onlaithoji nav, hamçunin taşkilothoji çudogonaji rajoni va şahriji asosan az noloji futur ravondani kori partijagi az nav sajlov kardа şudagi namedarojand.

Az in fahmida meşavad, ki garcande mo az ustaʒ qasam xūrda, onro dar krusokho az jodi karda, dar vaqti sançiqu saliş karda dodani partdokumentho az cleshoji partija donistani ustavro talas karda eçem, qonunhoji partijagi moro çapa karda şudast. Dar haqiqat mesurojad, ki xudi mo sa qonunhoji partijagi xudamo sa tariqi rah dodа nameşudagi liseraloa nazar medarem.

Soni ustavi partijagi mo az pojon to şole sajlovi şudani hamaji organhoji rahnarikunandagi partijaro nişon medihad. Inro printsipi asosiji soxti taşkilotiji partijagi mo—printsipi tsentralizmi demokrati talas mekunad.

Paragrafi 18-umi ustavi partija meqūjad, ki sprintsipi rahnariji soxti taşkilotiji partija—tsentralizmi demokrati meşoşad, ki on cunin maʒnoje dorad:

a) hamaji organhoji partija az nav to to pojon sajlov meşavand;

b) har sari cand goh organhoji partijagi dar peşi taşkilothoji partijagiji xud hisonot medihand;

c) intizomi qataiji partijaro nigoh doşta meşavad va aqalijat sa aksarijat itoşat mekunad;

ç) qarorhoji organhoji soli saroji organhoji pojoni va saroji hamaji cleshoji partija negap voçisi meşoşand».

In printsipi asosiji taşkilotiji partijaji mo dar jak qator taşkilotho vajron karda şudast. Ba clenhoji plenum sojad holekaj maalum noşad, ki taçrinaji ustavi partijaro dar taşkilothoji Kijev, Azova-darjoji Sijoh va digarag vajron kardan sa kori partijagiji mo cixel oşquatnoji zararnokro sa vuçud ovard, ustavi partijaro sa maʒnoji az sajlovkuni dur şudan faromūş kardani on taşkilotho xele şoqin mondani kori partijagiro sa vuçud ovardast va sa organhoji rahnarikunandagiji partijagi sar darovardani çinahoji duşman sababci şudast.

Dar şomati sajlovkuni in tariq vajronkuniji çiditarini ustavi partijaji mo seasos pahm şudani tajrisaji harxel korkunhoji rahnarikunandaro sa clenhoji plenumhoji partkomho, rajkomho, gorkomho, onkomho, krajkomho va TsK kompartijahoji mili koptatsija kardan meşoşad.

Dastahoji TsK VKP(b) doştagi guvohi medihand, ki taçrinaji zararnoki koptatsijakuni reşa giriftaju vaseo çori şudast. Taçrinaji koptatsijakuni huquqi qonuniji dar sajlovhoji organhoji rahnarikunandagi xud qism giriftani clenhoji partijaro vajron mekunad. Oxir dar vaqti koptatsijakuni clenhoji partija az imkonijati dar sajlovho qism giriftan, az imkonijati kandidathoji nosonro surovarda partiftan mahrum meşavad-ku, fikri onhoro umuman pursida nameşavad, cunki koptatsijakuni dar plenum guzaronda meşavad.

Koptatsijakuniro çudo vaseo na kor şurda şuda istodast. In kamsudi dar sutun jak qator taşkilotho dida meşavad.

Dar oşkomho, krajkomho va TsK kompartijahoji mili 11,6 protsenti clenhoji plenumhoro koptatsija kardа şudast. In taifaji mijona meşoşad. Dar taşkilothoji çudogona protsenti clenhoji koptatsija kardа şudagi aa 22,8 protsent (Kijev) va hatto aa 26,2 protsent (Belorusija) meraşad, jaʒne az cerjak sjezdtari sostavi plenumro clenhoji koptatsija kardа şudagi taşkil mekunand.

Dar sostavi rajkomho va gorkomho koptatsija kardа şudagiho dar taşkiloti Maskov 17 protsent, Leningrad—17,2 protsent, Azova-darjoji Sijah—17,5 protsent, Dneprpetrovsk—26,7 protsent, Belorusija —28,9 protsent, Voronez—29,8 protsent, Armenija—30 protsent, jaʒne qariv az se qism jak qismro koptatsija kardа şudagiho taşkil mekunand.

Dar sostavi ajrejji rajkomho va gorkomhoji taşkilothoji onlaiti protsenti koptatsija kardа şudagiho aa hisoni mijona az 14 to 38 protsenti sajlov şudagihoro taşkil mekunad. Dar onlaiti Ojars dar Armenija, dar taşkilothoji Ivanūv va Karelija az nisja nisjertari clenhoji ajrejji rajkomho va gorkomho koptatsija kardа şudagi meşoşand. Dar inço sarfahm raftan qinast, ki sa sostavi qonuniji az vaqti sajlovho noz kor kardа omada istodagi ci meonda şosad.

Masalan, farexiji koptatsijakuni to sa hamin daraça rasidast, ki dar plenumi oxkomi Kijev 19-umi ok-

(Davomaş dar varaqi 2).

BA SAJLOVHOJI SOVETI ƏOLIJI SSSR, KI ON AZ RŪJI SISTEMAJI NAVI SAJLOVKUNI MEGUZARAD, TAJORI DIDANI TAŞKILOTHOJI PARTIJAGI VA BA ON MUVOFIQ AZ NAV SOXTANI KORI PARTIJAGIJU-SIJOSI

Dokladi rafiq ƵDANŌV dar plenumi TsK VKP(v) 26-umi fevrali soli 1937-um

(DAVOMI VAQAQI 1).

nomi soli 1936-um dar plenum jake yakoro 14 odam, dar in çumla Kosarjan, Gusim, Semenko, Feder va digarhoro koptatsiya karda ye-dast, ki onho hamo ona dagomahoji partija ino karda sedand.

Dar gerkomi partijaji Xarkŭv az 135 nafar clenhoji gerkom va sa nafar kandidathoji dar partkomhoji gerkomi 4 ami şahri sajlov karda sedand, hagat 80 nafar mendast. In sostavro qimani gufta nom nardan mumkin nest, cunki az se qism nas jak qismi sajlov godagoho mendast. Dar mohasi az partkonferensijaji ceşmin sa 12 cumja na sostavi gerkom 43 odamro koptatsiya karda sedand, ajuroji gerkom, çagar az jak, rafiq, şuxman az koptatsija karda godagoho sinorat mesoşad.

Ba şumoho masalmast, ki hamin tagrina dar Xarkŭv kori taşkiloti partijagiro sa civel ahvol surda ra-sendast.

Agar sa rajkomhoji partijaji çe-dagona nazar kunsan,sojad vazifa-moho dar xrusni koptatsijakuni ma-teriali sa pes doşta nosejen. Ba fikri man, mo çudo nisjor rajkomhoje do-ren, ki dar onho nesterisi clenhoji rajkom sajlov godagi ne, salke kop-tatsija karda godagi mesoşad. Ma-salan, dar rajoni Arxangelskiji Xurd (oslasti Kursk) az 23 odam 15 odam-ro koptatsija karda godast, dar ra-joni Mtsensk (oslasti Kursk) az 26 odam 22 odamro koptatsija karda godast, dar gerkomi Borisoi (Belorus-sija) az 39 odam 40 odamro kopta-tsija karda godast, dar rajoni Ors-majeanum (oslasti Leningrad) az 22 odam 15 odamro koptatsija karda godast, dar rajoni Ustjuzensk (xudi hamon oslast) az 12 odam 11 odam-ro koptatsija karda godast va d. d.

Dar sostavi ajuroji gorkombo va raj-kombioji çadogona koptatsijakuno hamcunin vasee na kor surda şu-dast. Gorkomi Uljanovsk az 12 clen-hoji ajuro 11 cleni koptatsija karda godagi dorad, dar rajkomi Semcansk (oslasti Celjabinsk) — hamaji clen-hoji ajuro koptatsija karda şudin. Dar rajkomi Semipalatinsk (oslasti Qazaqiston Şarqi) — hamaji clen-hoji ajuro koptatsija karda şudin. Dar gerkomi Ansestŭv (oslasti Sverd-lŏv) — hamaji clenhoji ajuro kop-tatsija karda şudin va d. d.

Umlhoji koptatsijakuni to na ha-min daraça rasidin, ki gohho agali-jat koptatsija karda, jo az sostavi plenumi rad mekardast, jasne dar ino az vazifahoji qonuni ja-gun şap zada şuda nametavonad. In tahmiçi aksarijat dar putun jak qa-tor çoho gum şudagoro nişon me-dihad. Masalan, dar rajoni Lenini sahri Xarkŭv 4-umi aprel soli 1936-um plenumi rajkom ne hamrohi ak-tiv çame şuda, dar on masalaji az sostavi rajkom rad kardani jak das-ta odamhoro monda şavand. Garcan-da saodi aktivhe sojad az plenum-ho alohida çame şavand guftagi qa-rori dusajani TsK sarovardagi vaqti nisjor naguzasta sojad ham, ple-numi rajkomhoro ne hamrohi aktiv çame mekunand. Is saroji ci darkor sodast? Saroji in ki, dar plenum clenhoji sajlov şudagi emarasidin. Az clenhoji gorkom 10 jo 11 odam davomat kardin, lekin plenum az sostavi xud 12 odamro sarovardast. 10 odam 12 odamro xŭrdin! (Xandaji).

Rafiqho, az rūji coq, hato dar davri sttqqomati rustiji partija, ki dar on vaqt koptatsijakunino zarur-rijat na vuçud meovard, so jak qa-tor şarhiqi hadmoni girifta şudani pesi rahi koptatsijakuniro taromŭş kardin.

Plenumhoro koptatsija kardan nas nest, ki taşkilothoji az in soz peş-raftari hum hastand. Masalan, ple-numi rajkomi Tuzinsk, oslasti Ki-rŏv, qarore sarovardast, ki muvofi-qi on qarer az sostavi navi sajro dar sostavi clenhoji raj-kom koptatsija kardanro supurda şudast. Ba asosi qarori maskuri ple-num sjuroji rajkom 7 odamro kop-tatsija kardast va on koptatsijaku-naro taqat nasdi 5 mah dar plenum taşkiq kardast, lekin dar vaqti in 7 clenhoji rajkomro tasdiq kardan faqat 4 clenhoji qonunan sajlov şu-dagi plenumi rajkom davomat kar-dim.

Taçrinagi sajlovi sodanro vajron karda, saqoji az koptatsijakuniro çori kardan çudo sanjat taşkilothoji rahnamokunandaro dar sazag giriftast va sarovnari rahdihi kardani onho taşkilothoji istidojiji partijagi ham sa hamun rahna rafton. Masalan, dar Leningrad partkomi sarvodi Ka-nonov pes az ajezdi 17-um sajlov karda şuda sodast va dar mudati se soli, se sostavi az 7 odam sinorat mudani partkom, 22 odamro kop-tatsija karda şudast, pese partkom sostavi xudro se sajlovhoji dorast se karat dagar kardast.

Dar sarodi Kirŏv az sostavi sajlov şudagho 3 odam mondast, hamin ji soqimondagihoro koptatsija Kar-da şudast.

Dar partkomi sarodi nomi Zda-nŭv dar mudati cand vaqt 31 odam-ro koptatsija karda şudast.

Az sasani mŭhlathoji sajlovhoro nişon kardan va koptatsijakuni dar mo vasee pahm şudanast, dar jak qator taşkilothoro kiro sajlov kardagaşoqaro faromŭş kardin. Fakt-hoji dina dar «Pravda» xondageton maka za asosi hamin pajdo şuda tavonistagijanad, ki dar Odesa cle-ni sakromi partija rafiq Olejnikŭro çum kardin va ūro asadi 2 sol, ha-mas ham xudi ū mauro heç kas eroq namekunad va çeq zamezo-ead gufta sa cekom omadageş, sa jod ovardin.

Dar oslasti Leningrad, dar taşki-loti partijagiji zavodi «Krasnij kera-mik», dar Borovic, 4-umi janvari soli 1937-um az xususi sajlovi şu-şumcaji partkom masala monda şu-dast. Protokolro mexonam «Sekre-tari partkom rafiq Redionŭv dar şonati «saniqkunji dokumentalij» sostavi partkom içroji suproisi maçlisi partijagi dodagi maslumot medihad. Ū maslumot dod, ki az rūji dokumentholoji dar partkom mavçud sudagi, clenhoji partkom-mand va sas asadi hamin az taş-kiloti solo istoda sanktsija talan ku-nad.

Dar mo sekretarhoji partkomhoji sa sostavi partkom sajlov naşudagi kam nestand. Man dar inço cand dahiho odamhojero nom şurda metavonistam, ki onho sekretar-hoji partkomho şuda, dar sostavi partkomho sajlov şudagi nestand. Ba vazifaji sekretari taain şuda, putjŭvka girifta mesiojand va da-rov na kor meşinand, sekretari kŭh-na noşad, cun qosida, hisonot na-medihad. Dar mo «xudhisonotdihoo zŭr taraçi kardagijand, amo dar pe-si somaji partijagi hisonot dodani partkomho xele kam taraqi karda-gi mesoşad.

Dar sonati xudhisonotdihiho. Xud-hisonotdihiji komunisthoje ki sa şakli hozireş dar mo sa kor surda şuda istodast, on clenhoji partijaro ajurokratona masqara kardan meso-şad. Beştarin xudhisonotdihiho so zindagoniji şaxsi, zindagoniji soji-laji komunisiro kunçkovi kardan vosasta suda, so roli avangardiji ū va dar sajni soma kor surdani ūro muoajan kardan heç a vosastagi nadorad. Xudhisonotdihiho az ci si-norat meşavand? Dar in nonat naaze fakthe guvohi medihand. Taşki-loti partijagiji kolxozi nomi Dzer-ginskij, rajoni Matvejev, oslasti Orenburg, xudhisonotdihiji komunist Sidorŭvro mesunavad: «Gazeta na-mexonad va sa on onunaci nest. Ho zanas neço zindagoni namekunad,so sacahojaş hamcunin... Ba nazar gi-rifta şavad, ki Sidorŭv sa sojilaji xud sa qadri darkori tarnija name-dihad». Hamin xel xudhisonotdihi rasm şuda moudast.

Xudi hamin taşkilot dar sonati xudhisonotdihiji clenhoji partija Ma-gin, ki ū zani xudro zada şudast, cu-nin navistast: «Ba ahmaqihoji sojil-agi digar rah doda naşavad. Mu-nosinathoji sojilagiro dar mŭhlati kaltatarin sa rah monda şavad». (Xandaji umumi).

Dar sovxozi nomi Amosŭv, dar Qazoqiston, xudhisonotdihiji komu-nist Salirŭvro şunidin. Cunin qaror-ri muxtasar qanul karda şudast: «Şunidem: xudhisonotdihiji Salirŭv. Qaror kardem: Salirŭvro avoq kar-da şavad». (Xandaji umumi).

AVOZHO.—Baroji ci?

ƵDANŌV.—Dar inço savoli digare memurojad, taşkiloti partijagi na-roji clenhoji xudro avoq kardan hu-quq dorad-mi? In odam saroji sari xudro ravondan hisonot dodast!

Dar nisjor taşkilothoji partijagi roli plenumhoro cun organhoji rah-sariji kolektivi past karda şudast. Plenumho citŭman çame meşavand, nisjortari saroji masalahoji tanta-nadori jo umumi çame meşavand, masalahoji kori mahali citŭman monda meşavand. Masalahoji saj-lovkuni va masalahoji digar, cixele ki man holeka gufta guzaştam, dar vaqti mavçud nanudani aksarijati zaruri sançida şudaju hal karda meşavand.

Rajkomi Vacsk, oslasti Gorkij, dar mudati soli 1936-um plenumro jagon marotina ham çeq nazadast. Dar rajoni Veselovsk, oslasti Dnep-ropetrovsk, dar mudati 10 mah plenumro jagon marotina ham çeq nazadin. Dar rajoni Celjinskiji Ta-riaton va dar jak qator rajkom-hoji digari Tatariston dar soli 1936-um dar mudati 7—8 mah plenumro jagon marotina ham çeq nazadin. Dar inço rahsariji kolektivi sa ku-ço mond?

Haminxel kamsudiho dar sonati roli taşkilothoji sajloviji moro past kardan dar taşkilothoji istidojiji partijagi ham dida meşavand.

Dar projekti rezoljutsija nisondo-de marçudast, ki mo sojad hamin-xel ahvoiro ihtijoç kunem, ki dar on dar taşkilothoji istidojiji parti-jagi qateljan saço rasondani tarti-si sajlovhoji partkomhoro dar maç-lishoji umumizavodi ihtijoç kards saçoji maçlisho konferentsijaho gu-zarondanro rah doda naşavad. Dar xudi hamun ço nişon doda şudagi hast, ki cunin taçrinaro nest kardan zarurast, ki dar jak qator taşkilot-hoji istidojiji partijagi dar haqiqat maçlishoji umumiro notil karda sa-çoji maçlisi umumi maçlishoji tse-xovoj va konferentsijaho guzarondan mesud.

Ahvoli zavodi kaloni hazor—jaku-nim hazor cleni partija doştagiro sa xud tarh dihseton. Baçoji saroji sajlov kardani partkom maçlisi par-tijagiji umumizavodiro çame kar-dan, az rūji normaji az se cleni partija jak delegat giriftan konfe-rentsijaji zavodiro çeq zadan, ha-min qati saçoji maçlisi partijagiji umumizavodi konferentsijaçeq za-da, dar on sajlov meguzaronand,jasne dar haqiqat az se odam du odamro az imkonijati dar sajlovho qism girif-tan mahrum mekunand.

Ba hamin ahvol rah dodan mum-kinast,-mi? Maslumast, ki heç jak mumkin nest.

Roli maçlishoji umumiro past karda şudast. Dar jak qator taşki-lotho maçlishoji umumipartijagi ci-tŭman çame meşavand,sa masalaho-ji zindagoniji mahaliji partijagi kam masquli mekunand.

Asoshoji demokratizmi duruni par-tijagiro vajron kardan, dar tajor karda şudani maçlishoji partijagi ham dida meşavand, cunki clenhoji partija civel mesajrono sançida me-şudageşro peşaki namedonand.

Dar sonati rezoljutsijahoji maç-lishoji partijagiro tajor kardan. Bis-jor vaqtho dar maçlishoji partijagi rezoljutsija dar sonati in jo digar masala saadtar surovarda meşavad jo onro ustohoji in kor dar vaqti maçlis gaphoji dar muzokira gufta şudagiro sa nazar nagirifta tajor me-kunand. Dar mo cunin formulirov-ka rasm şudast: projekti qarorro «sa asosi dodu girift kardani tajor karda savad meguland, amo dar samal hamin «dodu girift kar-da şudani fikrhoro» sa nazar girif-ta nameşavad.

In—huquqhoji qonuniji clenhoji partijaro tamoman hurmat nakardan meşoşad.

Dar mo odamho sa dokumenthoji partijagi va qarorho setartibona va so nazari xunuk nigoh meku-nand. Hamaji mo şojad sa doku-menthoji partijagi nazar kardanro az Komiteti Markazi taalim girem. Agar mo hozir roli bileti partijagi va hurmat karda şudani onro sa-land sardoşta noşem, ungoh inro land sonati çudo nisjor dokumentho-ji digari partijagiji mo guftan mum-kin nest. Onho cixel tartib doda meşavand, navista meşavand, ni-gahsoni karda meşavand? In korho-ro neparvojona na içro merasonand. Ba har dokumenti partijagi çeq-tu raso, so diqat va naaqç nazar kardanro az TsK taalim girifta-ni darkor hast. Dar in nonat mo dar çojho nisjor faroxmasalagiji taş-kiloti va neparvojoro mesibem.

Masalan, masalaji materialhoji dar maçlis sançida meşudagiro clen-hoji sjuroji partkom girifatageşon jo nagirifatageşon, on materialhoro onho az maçlis jak rūz peş jo dar xudi maçlis girifatanaşon heç kom ahmijat nest. In hamcunin masala-ji demokratijaji umumipartijagiro ihtijoç kardan meşoşad.

In masalaho majda-cujda mena-mojand, amo na hisoni oxirin onho sa mo zarar merasonand, cunki sa taraqijoti aktiv lad medihand va imkonijati dar zindagoniji partija faşolona qism girifani ūro qin mekunand. Az hamin sasas ham far-mondihi va ham harcitŭr korhoji digar taraqi mekunand.

Mán az sozoji printsiphoji rah-sariji kolektiviro vajron kardan soz jak misol ovardan mexostam. Gap az noloji «sezurcak» nom doştagi rafta istodast. Ba tahti nişonji ses-surcaki az sekretari partkom, rah-seri korxonaji idora varajisi taşkiloti mahaliji profsojozi sinorat şudagi, dar mo dar jak qator taşkilothoho az organ-hoji muqararijji salovi (partkom va zavkom) dar jak tarat taşkiloti alohi-daji rasman va dojim harakat mekar-dagi, jagon qonunhoji partijagi va soveti peşeini nakardagi istuqomat-mekunad. On taşkilot çamo meşavad, qarorho mesurorad, saroji sa içro rasondan direktivaho medihand va d.d. Az nuqtaji nazari rahnamji ko-lektivi, az nuqtaji nazari mansoning-hoji durusti sajni taşkilothoji partij-agi, xoçagi va profsojozi sesurcak şakli nutun rah doda nameşudagi meşoşad. In sojilaciji va zanon sa-taki zanon mondan meşoşad, matlan ki tanqid kardan qintarşavad. Agar seji onho jaktan şuda noşand, tanqid karda şudani onhoro ozmuda sin! Taş-kiloti profsojozi va partijagiro in sesardor mekunad dar giftini sa maqsonili kammudihoji rahnamji xo-çagi surda meşudagi sejaroq mekuna-nad va az tarafi digar xudi korkuni xoçagiro sejaroq mekunad, cunki sesurcak cizi digare nasurda, salke kim-cixel organi kolegialiji sardori-kuni meşoşad va hole in ki rahnati-ji xoçagiji mo sutun digar xel soxta şudagi hast.

Sesurcakho taxlit kunanda, kare-katura va şakli sunaiji rahnamji kolektivi meşoşand. In sa ci surda merasonad? Masalan, dar Leningrad, dar zavodi nomi Kalinin, jak komu-nistro saroji sa harakati staxanŏvi rahnamji nodurust kardani sardor-hoji zavodro tanqid kardanaş va saroji kamsudihoji rahsariro nişon dodanaş az partija rad kardin. Ūro taşkilothoji partijagi dar haqiqat az soloji «sezurcak» nom doştagi rafta istodast. Ba tahti nişonji ses-surcaki az sekretari partkom, rah-seri korxonaji idora varajisi taşkiloti mahaliji profsojozi sinorat şudagi, dar mo dar jak qator taşkilotho az organ-hoji muqararijji salovi (partkom va zavkom) dar jak tarat taşkiloti alohi-daji rasman va dojim harakat mekar-dagi, jagon qonunhoji partijagi va soveti peşeini nakardagi istuqomat-mekunad. On taşkilot çamo meşavad, qarorho mesurorad, saroji sa içro rasondan direktivaho medihand va d.d. Az nuqtaji nazari rahnamji ko-lektivi, az nuqtaji nazari mansoning-hoji durusti sajni taşkilothoji parti-jagi, xoçagi va profsojozi sesurcak şakli nutun rah doda nameşudagi meşoşad. In sojilaciji va zanon sa-taki zanon mondan meşoşad, matlan ki tanqid kardan qintarşavad. Agar seji onho jaktan şuda noşand, tanqid karda şudani onhoro ozmuda sin! Taş-kiloti profsojozi va partijagiro in sesardor mekunad dar giftini sa maqsonili kammudihoji rahnamji xo-çagi surda meşudagi sejaroq mekunad va az tarafi digar xudi korkuni xoçagiro sejaroq mekunad, cunki sesurcak cizi digare nasurda, salke kim-cixel organi kolegialiji sardori-kuni meşoşad va hole in ki rahnati-

Demokratijaji durunipartijagi—qonuni vajronnaşavandaji zindagoniji partijagi hast

Dar sonati taçrinaji xudi sajlov-ho. Mexanikaji sajlovho dar mo nis-jor vaqtho hamin xel soxta şudagi hast, ki clenhoji partija az imkon-nijati dar sonati kandidaturaho se-mainji gap zadan, az huquqi sureo-vardan va tanqid karda şudani kan-didathoji nonon fojda nurdan mahrum hastand. Taşkil dodani sajlovho ravişi imkonijati haqiqiji az ta-rafi somaji partijagi sançida nuro-mada şudani har kandidatro ihtijoç kardan ne, salke ravişe dorad, ki sajlovhoro mumkin qadar teztar va osontar guzaronda, az in jo digar kandidaturaro tanqidi zŭr kardani oomaji partijagi xalosi jofta şavad. Dar mo muqarar kor intŭr ravis megirad: sekretari partkom sand retarho va delegatsijaho masalaro peşaki hal karda noşand, ungoh ja-gon kandidaturaro dar maçlisi umu-mi jo konferentsija surovarda partoftan çudo qin hast. Dar xudi konferentsijaho dar sonati kandidaturaho, cun qosida, muzo-kira jela namekunand, sa avozmo-ni tanho-tanho ne, salke muvofiqi rūjixat guzaronda meşavad va ha-min tariq sajlov sa jak cizi rasmi megardad. Dar konferentsijaho ra-vişi tezi qati tamom karda şudani qarori dusajani TsK sarovardagi vaqti nisjor naguzasta noşad ham, ple-numi rajkomhoro no hamrohi aktiv çame mekunand. Is saroji ci darkor sodast? Saroji in ki, dar plenum clenhoji sajlov şudagi emarasidin. Az clenhoji gorkom 10 jo 11 odam davomat kardin, lekin plenum az sostavi xud 12 odamro sarovardast. 10 odam 12 odamro xŭrdin! (Xandaji).

Rafiqho, az rūji coq, hato dar davri sttqqomati rustiji partija, ki dar on vaqt koptatsijakuniro zarur-rijat na vuçud meovard, so jak qa-tor şarhiqi hadmoni girifta şudani pesi rahi koptatsijakuniro taromŭş kardin.

Plenumhoro koptatsija kardan nas nest, ki taşkilothoji az in soz peş-raftari hum hastand. Masalan, ple-numi rajkomi Tuzinsk, oslasti Ki-rŏv, qarore sarovardast, ki muvofi-qi on qarer az sostavi navi sajro dar sostavi clenhoji raj-kom koptatsija kardanro supurda şudast. Ba asosi qarori maskuri ple-num sjuroji rajkom 7 odamro kop-tatsija kardast va on koptatsijaku-naro taqat nasdi 5 mah dar plenum taşkiq kardast, lekin dar vaqti in 7 clenhoji rajkomro tasdiq kardan faqat 4 clenhoji qonunan sajlov şu-dagi plenumi rajkom davomat kar-dim.

Taçrinagi sajlovi sodanro vajron karda, saqoji az koptatsijakuniro çori kardan çudo sanjat taşkilothoji rahnamokunandaro dar sazag giriftast va sarovnari rahdihi kardani onho taşkilothoji istidojiji partijagi ham sa hamun rahna rafton. Masalan, dar Leningrad partkomi sarvodi Ka-nonov pes az ajezdi 17-um sajlov karda şuda sodast va dar mudati se soli, se sostavi az 7 odam sinorat mudani partkom, 22 odamro kop-tatsija karda şudast, pese partkom sostavi xudro se sajlovhoji dorast se karat dagar kardast.

Dar sarodi Kirŏv az sostavi sajlov şudagho 3 odam mondast, hamin ji soqimondagihoro koptatsija Kar-da şudast.

Dar partkomi sarodi nomi Zda-nŭv dar mudati cand vaqt 31 odam-ro koptatsija karda şudast.

Dar sonati xudhisonotdihiho. Xud-hisonotdihiji komunisthoje ki sa şakli hozireş dar mo sa kor surda şuda istodast, on clenhoji partijaro ajurokratona masqara kardan meso-şad. Beştarin xudhisonotdihiho so zindagoniji şaxsi, zindagoniji soji-laji komunisiro kunçkovi kardan vosasta suda, so roli avangardiji ū va dar sajni soma kor surdani ūro muoajan kardan heç a vosastagi nadorad. Xudhisonotdihiho az ci si-norat meşavad? Dar in nonat naaze fakthe guvohi medihand. Taşki-loti partijagiji kolxozi nomi Dzer-ginskij, rajoni Matvejev, oslasti Orenburg, xudhisonotdihiji komunist Sidorŭvro mesunavad: «Gazeta na-mexonad va sa on onunaci nest. Ho zanas neço zindagoni namekunad,so sacahojaş hamcunin... Ba nazar gi-rifta şavad, ki Sidorŭv sa sojilaji xud sa qadri darkori tarnija name-dihad». Hamin xel xudhisonotdihi rasm şuda moudast.

Xudi hamin taşkilot dar sonati xudhisonotdihiji clenhoji partija Ma-gin, ki ū zani xudro zada şudast, cu-nin navistast: «Ba ahmaqihoji sojil-agi digar rah doda naşavad. Mu-nosinathoji sojilagiro dar mŭhlati kaltatarin sa rah monda şavad». (Xandaji umumi).

Dar sovxozi nomi Amosŭv, dar Qazoqiston, xudhisonotdihiji komu-nist Salirŭvro şunidin. Cunin qaror-ri muxtasar qanul karda şudast: «Şunidem: xudhisonotdihiji Salirŭv. Qaror kardem: Salirŭvro avoq kar-da şavad». (Xandaji umumi).

AVOZHO.—Baroji ci?

ƵDANŌV.—Dar inço savoli diga-re memurojad, taşkiloti partijagi na-roji clenhoji xudro avoq kardan hu-quq dorad-mi? In odam saroji sari xudro ravondan hisonot dodast!

Dar nisjor taşkilothoji partijagi roli plenumhoro cun organhoji rah-sariji kolektivi past karda şudast. Plenumho citŭman çame meşavand, nisjortari saroji masalahoji tanta-nadori jo umumi çame meşavand, masalahoji kori mahali citŭman monda meşavand. Masalahoji saj-lovkuni va masalahoji digar, cixele ki man holeka gufta guzaştam, dar vaqti mavçud nanudani aksarijati zaruri sançida şudaju hal karda meşavand.

Rajkomi Vacsk, oslasti Gorkij, dar mudati soli 1936-um plenumro jagon marotina ham çeq nazadast. Dar rajoni Veselovsk, oslasti Dnep-ropetrovsk, dar mudati 10 mah plenumro jagon marotina ham çeq nazadin. Dar rajoni Celjinskiji Ta-riaton va dar jak qator rajkom-hoji digari Tatariston dar soli 1936-um dar mudati 7—8 mah plenumro jagon marotina ham çeq nazadin. Dar inço rahsariji kolektivi sa ku-ço mond?

Haminxel kamsudiho dar sonati roli taşkilothoji sajloviji moro past kardan dar taşkilothoji istidojiji partijagi ham dida meşavand.

Dar projekti rezoljutsija nisondo-de marçudast, ki mo sojad hamin-xel ahvoiro ihtijoç kunem, ki dar on dar taşkilothoji istidojiji parti-jagi qateljan saço rasondani tarti-si sajlovhoji partkomhoro dar maç-lishoji umumizavodi ihtijoç kards saçoji maçlisho konferentsijaho gu-zarondanro rah doda naşavad. Dar xudi hamun ço nişon doda şudagi hast, ki cunin taçrinaro nest kardan zarurast, ki dar jak qator taşkilot-hoji istidojiji partijagi dar haqiqat maçlishoji umumiro notil karda sa-çoji maçlisi umumi maçlishoji tse-xovoj va konferentsijaho guzarondan mesud.

Ahvoli zavodi kaloni hazor—jaku-nim hazor cleni partija doştagiro sa xud tarh dihseton. Baçoji saroji sajlov kardani partkom maçlisi par-tijagiji umumizavodiro çame kar-dan, az rūji normaji az se cleni partija jak delegat girifan konfe-rentsijaji zavodiro çeq zadan, ha-min qati saçoji maçlisi partijagiji umumizavodi konferentsijaçeq za-da, dar on sajlov meguzaronand,jasne dar haqiqat az se odam du odamro az imkonijati dar sajlovho qism girif-tan mahrum mekunand.

Ba hamin ahvol rah dodan mum-kinast,-mi? Maslumast, ki heç jak mumkin nest.

Roli maçlishoji umumiro past karda şudast. Dar jak qator taşki-lotho maçlishoji umumipartijagi ci-tŭman çame meşavand,sa masalaho-ji zindagoniji mahaliji partijagi kam masquli mekunand.

Asoshoji demokratizmi duruni par-tijagiro vajron kardan, dar tajor karda şudani maçlishoji partijagi ham dida meşavand, cunki clenhoji partija civel mesajrono sançida me-şudageşro peşaki namedonand.

Dar sonati rezoljutsijahoji maç-lishoji partijagiro tajor kardan. Bis-jor vaqtho dar maçlishoji partijagi rezoljutsija dar sonati in jo digar masala saadtar surovarda meşavad jo onro ustohoji in kor dar vaqti maçlis gaphoji dar muzokira gufta şudagiro sa nazar nagirifta tajor me-kunand. Dar mo cunin formulirov-ka rasm şudast: projekti qarorro «sa asosi dodu girift kardani tajor karda savad meguland, amo dar samal hamin «dodu girift kar-da şudani fikrhoro» sa nazar girif-ta nameşavad.

In—huquqhoji qonuniji clenhoji partijaro tamoman hurmat nakardan meşoşad.

Dar mo odamho sa dokumenthoji partijagi va qarorho setartibona va so nazari xunuk nigoh meku-nand. Hamaji mo şojad sa doku-menthoji partijagi nazar kardanro az Komiteti Markazi taalim girem. Agar mo hozir roli bileti partijagi va hurmat karda şudani onro sa-land sardoşta noşem, ungoh inro land sonati çudo nisjor dokumentho-ji digari partijagiji mo guftan mum-kin nest. Onho cixel tartib doda meşavand, navista meşavand, ni-gahsoni karda meşavand? In korho-ro neparvojona na içro merasonand. Ba har dokumenti partijagi çeq-tu raso, so diqat va naaqç nazar kardanro az TsK taalim girifta-ni darkor hast. Dar in nonat mo dar çojho nisjor faroxmasalagiji taş-kiloti va neparvojoro mesibem.

Masalan, masalaji materialhoji dar maçlis sançida meşudagiro clen-hoji sjuroji partkom girifatageşon jo nagirifatageşon, on materialhoro onho az maçlis jak rūz peş jo dar xudi maçlis girifatanaşon heç kom ahmijat nest. In hamcunin masala-ji demokratijaji umumipartijagiro ihtijoç kardan meşoşad.

In masalaho majda-cujda mena-mojand, amo na hisoni oxirin onho sa mo zarar merasonand, cunki sa taraqijoti aktiv lad medihand va imkonijati dar zindagoniji partija faşolona qism girifani ūro qin mekunand. Az hamin sasas ham far-mondihi va ham harcitŭr korhoji digar taraqi mekunand.

Mán az sozoji printsiphoji rah-sariji kolektiviro vajron kardan soz jak misol ovardan mexostam. Gap az noloji «sezurcak» nom doştagi rafta istodast. Ba tahti nişonji ses-surcaki az sekretari partkom, rah-seri korxonaji idora varajisi taşkiloti mahaliji profsojozi sinorat şudagi, dar mo dar jak qator taşkilotho az organ-hoji muqararijji salovi (partkom va zavkom) dar jak tarat taşkiloti alohi-daji rasman va dojim harakat mekar-dagi, jagon qonunhoji partijagi va soveti peşeini nakardagi istuqomat-mekunad. On taşkilot çamo meşavad, qarorho mesurorad, saroji sa içro rasondan direktivaho medihand va d.d. Az nuqtaji nazari rahnamji ko-lektivi, az nuqtaji nazari mansoning-hoji durusti sajni taşkilothoji parti-jagi, xoçagi va profsojozi sesurcak şakli nutun rah doda nameşudagi meşoşad. In sojilaciji va zanon sa-taki zanon mondan meşoşad, matlan ki tanqid kardan qintarşavad. Agar seji onho jaktan şuda noşand, tanqid karda şudani onhoro ozmuda sin! Taş-kiloti profsojozi va partijagiro in sesardor mekunad dar giftini sa maqsonili kammudihoji rahnamji xo-çagi surda meşudagi sejaroq mekunad va az tarafi digar xudi korkuni xoçagiro sejaroq mekunad, cunki sesurcak cizi digare nasurda, salke kim-cixel organi kolegialiji sardori-kuni meşoşad va hole in ki rahnati-

Hamaji cizhoji sa taraqi kardani aktivi partijagi lad medodagiro dur karda şavad

Saroji vazifahoji sa holati tara-qijoti sunjodijati sotsialisti dar ta-momi navsho, sa holati çori kardani Konstitutsijaji nav so güştini insunaji moho saroji komunizm sa peş memondagiro so muvafaqijat hal kardan, mo sojad cixel kadrho-ji nisjor dar sananmo ham dar duruni navnati avad, dar sonati vajron kar-dani demokratijaji duruni partija va sajlovcigi doştagiji mohoro sa taraf nakunem, vazifahoji navi, sa sajlovhoji demokrati vosasta suda-giji partija hal karda şuda nameta-vonand, va taşkilothoji partijagi sa nazdi in vazifaho qudrat nadoştag şuda monda metavonand. Va aga-mo sajlovhoro az rūji sistemaji sa vi sajlovkuni, cixele ki inro parti-ja talas mekunad, cixele ki in-Konstitutsija talas mekunad, guz-rondani xohiş doşta noşem, agar sa-korkunhoji sovetiji partijagiji moh-qonunhojamo va soma Konstituts-jaji sovetiro hurmat kardanagro sa-dast darovardan xohiş doşta noşem,— ungoh mo şojad sa asosi şegap ta-mukamal sa samal guzarondani asos-hoji demokratijaji duruni partijagi, ustavi partijaji mo peşeini kardag-az nav soxta şudani kori partijago ihtijoç kunem.

*

Ba hamin asos, ma moho guzaro-dani in mazmun corapiniho zare-rast.

Jakum, taçrinaji koptatsijakuniro şegap sarham zada, muvofiqi usta-sajlov karda şudani organhoji rah-sarikunandaji taşkilothoji partijagi-ro noz sa rah monda şavad.

Dujum, dar vaqti sajlovhoji se-ganho sa rūjixat avoz dodanro man-karda, az avozdihiji kusoda sa avoz-moniji rusti va har jak odamro tanho-tanho sa avoz monda guza-ta şavad. Dar hamin vaqt soja-clenhoji partija saroji sa kandid-turahoji nişon doda meşudagi ma-qonil nuromadan huquqi sehad d-da şudan va saroji hamin kandid-turahoro tanqid kardan huquqi s-had dodanro ihtijoç karda şavad.

Ba munosinati hamin zarurast, k-az sanani dar taşkilothoji partija-ji moho sajlovkuni sa tariqi çe-vajron karda şudan, az taşkiloth-istidojiji partijagi to komitethoji mujoloti, oslasti va TsK kompart-jahoji mili sajlovkuniho guzaronda-onhoro dar mudati 2 mahi nadi-tarin guzaronda, sajlovhoro to ot-ri maj tamom karda şavad. Zarurast-ki na ojanda mŭhlathoji sajlovho-partorganhoro muvofiqi qatar sa-na co ovarda şavad, cunonci: d-taşkilothoji istidoji sole jak kar-dar taşkilothoji rajoni va şahri—jak karat, dar taşkilothoji mujofoq-oslasti va respublikoni—jakunin-jak karat.

Dar sonati maçlishoji partija-noşad, taçrinaji saçoji maçlish-umumiji partijagi maçlishoji tse-jo konferentsijaho guzaronda-qatajan motŭori hisonkardan, ma-karda şavad va dar taşkilothoji pa-tijagi sa guzarondani sajlovho-s-draçagi rah nadoda, amo taçri-sevosita dar maçlishoji umumi-s-lov kardani organhoji pojonji pa-tijagiro guzaronda şavad.

Ana un takliflhoje ki mas dar ja-ço masnedod karda dodam.

Muaalim Jusupŭv fotoaparat mukofot girift

Dar sjezdi 2-umi OZET va junlejoi 10-solagiji Komzeti Ŭzsekiston mu-aalimi peşqadami kolxozi nomi Ze-lenskij **Mier Jusupŭv** hamcun delegat şuda qism girifta sud.

Jusupŭv dar sajni 3 soli kori taalimdihi xelo namunahoji naqzro nişon dodagijast. Ū dar çamiei kor-vaqt dar inxel zavod haqiqatro sa dast darovardani ranoeiho qinast.

Ba fikri man, saroji az sonati sarham zada şudani sesurcakho ma-sala mondan vaqt rasidagi meşo-şad.

Zarari hamaji fakthoji sa holo nişon dodaşudaji asoshoji tsentra-lizmi demokratiro vajron kardan az ci olsorstast? On sinorat az in hast, ki taçrinaji maskur sa taraqijoti faşolijat va xudharakatiji clenhoji partija lad medihad, hisijoti xŭcajin sudani clenhoji partijaro past ne-kunad, sa taraqijoti idejagi va siji-alji clenhoji partija lad medihad, clenhoji partijaro az huquqhoji qo-nuniji dar sonati sa samalijoti part-organho kontroli kardan dostageşon mahrum mekunad va hamin qati munosinathoji sajnjarakatgariji du-rusti sajni rahsarho va somaji par-tijagi mavçud sudagiro vajron ma-kunad, partijaro dar peşi vazifaho-dar peşi on istodagi sust mekunad.

Agar kamsudihoji kaloni dar ko-ri samaliji durunipartijagi, va, da-navnati avad, dar sonati vajron kar-dani demokratijaji duruni partija va sajlovcigi doştagiji mohoro sa taraf nakunem, vazifahoji navi, sa sajlovhoji demokrati vosasta suda-giji partija hal karda şuda nameta-vonand, va taşkilothoji partijagi sa nazdi in vazifaho qudrat nadoştag şuda monda metavonand. Va aga-mo sajlovhoro az rūji sistemaji sa vi sajlovkuni, cixele ki inro parti-ja talas mekunad, cixele ki in-Konstitutsija talas mekunad, guz-rondani xohiş doşta noşem, agar sa-korkunhoji sovetiji partijagiji moh-qonunhojamo va soma Konstituts-jaji sovetiro hurmat kardanagro sa-dast darovardan xohiş doşta noşem,— ungoh mo şojad sa asosi şegap ta-mukamal sa samal guzarondani asos-hoji demokratijaji duruni partijagi, ustavi partijaji mo peşeini kardag-az nav soxta şudani kori partijago ihtijoç kunem.

*

Ba hamin asos, ma moho guzaro-dani in mazmun corapiniho zare-rast.

Jakum, taçrinaji koptatsijakuniro şegap sarham zada, muvofiqi usta-sajlov karda şudani organhoji rah-sarikunandaji taşkilothoji partijagi-ro noz sa rah monda şavad.

Dujum, dar vaqti sajlovhoji se-ganho sa rūjixat avoz dodanro man-karda, az avozdihiji kusoda sa avoz-moniji rusti va har jak odamro tanho-tanho sa avoz monda guza-ta şavad. Dar hamin vaqt soja-clenhoji partija saroji sa kandid-turahoji nişon doda meşudagi ma-qonil nuromadan huquqi s